

KVFS 2019:1

**FARK
Strafftid**

Utkom från trycket den
21 mars 2019

Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om inledande av verkställighet av fängelsestraff och straffidsberäkning

beslutade den 11 mars 2019.

Kriminalvården föreskriver följande med stöd av 22 och 23 §§ straffidsförordningen (2019:95) och beslutar följande allmänna råd.

Inledande bestämmelse

1 § Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till strafftidslagen (2018:1251) och straffidsförordningen (2019:95). Om inte annat anges ska begrepp och uttryck som används i föreskrifterna ha samma innebörd och tillämpningsområde som i dessa författningar.

Inledande av verkställighet

Förutsättningar för verkställighet

Allmänna råd till 4 § strafftidslagen (2018:1251)

Innan en verkställighet av ett fängelsestraff kan inledas behöver det göras en kontroll av om ett fängelsestraff är verkställbart. Beroende på omständigheterna i ett

enskilt fall, kan en kontroll av om ett fängelsestraff är verkställbart behöva göras vid mer än ett tillfälle i ett och samma ärende.

Med en kontroll av om ett fängelsestraff är verkställbart avses dels en kontroll av om domen eller beslutet i den del som avser fängelsestraff har fått laga kraft mot den dömd eller på annan grund får verkställas, dels en kontroll av om fängelsestraffet har bortfallit (preskriberats), om det finns tid kvar att avtjäna med hänsyn tagen till eventuellt tillgodoräknande av tid för frihetsberövande samt om det i övrigt finns hinder mot verkställighet.

Allmänna råd till 5 § strafftidslagen (2018:1251)

En dömd som inte är frihetsberövad och som inställer sig i anstalt eller häkte med en dom eller ett beslut som är verkställbart har rätt att bli mottagen i anstalten eller häktet i avvaktan på beslut om placering. Detta gäller oavsett platstillgång i den aktuella anstalten eller häktet. Rätten att påbörja verkställighet gäller även för en dömd som under pågående verkställighet inställer sig i eller förpassas till anstalt eller häkte samt för en dömd som hålls i förvar enligt utlänningslagen (2005:716).

Om det inte är möjligt att kontrollera att det finns en verkställbar dom eller beslut om fängelsestraff kan den dömdes begäran att påbörja verkställighet inte tillmötesgå.

I 3 § strafftidsförordningen (2019:95) finns bestämmelser om undantag i vissa särskilda fall från rätten till egen inställelse enligt 5 § strafftidslagen.

Dömda som inte är frihetsberövade enligt strafftidslagen (2018:1251)

2 § Innan en dömd som inte är att anse som frihetsberövad enligt denna föreskrift får skrivas in i anstalt eller häkte ska det kontrolleras att fängelsestraffet är verkställbart samt att det är rätt person som skrivs in.

För en person som omhändertagits av polis för förpassning till häkte eller anstalt ska det, så snart som möjligt efter att personen i fråga har anlänt till häktet eller anstalten, kontrolleras om förutsättningarna för att påbörja verkställighet av fängelsestraffet är uppfyllda.

Allmänna råd

Med en dömd som inte är frihetsberövad avses i denna föreskrift även en dömd som är frihetsberövad, men inte på ett sådant sätt som anges i 8 § strafftidslagen (2018:1251). Det kan t.ex. avse en dömd som omhändertagits av polis för förpassning till häkte eller anstalt eller som hålls i förvar med stöd av utlänningslagen (2005:716).

Kontroll av att det är rätt person som tas in görs genom att personens identitet kontrolleras mot verkställighetshandlingarna. Om den dömd saknar identitetshandling kan kontrollen ske t.ex. i register eller genom att en kriminalvårdstjänsteman eller annan myndighetsperson styrker att det är fråga om rätt person. Inskrivning kan ske även om det inte helt går att säkerställa att det är fråga om rätt person, men detta ändå framstår som sannolikt. I sådant fall måste det rätta förhållandet snarast styrkas.

3 § Om en dömd begär att få påbörja verkställighet av fängelsestraff innan tiden för att överklaga en dom eller ett beslut har gått ut eller sedan han eller hon har överklagat en dom eller ett beslut i den del som avser fängelsestraff, ska den dömde informeras om att verkställighet av fängelsestraffet kan påbörjas om nöjdförklaring lämnas och straffet i övrigt är verkställbart.

4 § Innan ett föreläggande enligt 6 § strafftidslagen (2018:1251) får utfärdas ska en kontroll göras av att fängelsestraffet är verkställbart.

Dömda som är frihetsberövade enligt strafftidslagen (2018:1251)

5 § När en häktad eller omhändertagen person tas in i häkte eller anstalt ska det omgående kontrolleras om det finns fängelsestraff även i annat mål som får verkställas mot den häktade eller omhändertagne.

6 § Om en dömd är häktad eller omhändertagen i ett annat mål och har beviljats uppskov eller gett in en ansökan om uppskov som enligt 16 § strafftidslagen (2018:1251) innebär hinder mot verkställighet, ska den dömde så snart som möjligt informeras om förutsättningarna för att påbörja verkställighet.

Allmänna råd

Med en omhändertagen person avses en person som är omhändertagen på sätt som anges i 8 § strafftidslagen (2018:1251).

Med att den dömde ska informeras om förutsättningarna för att påbörja verkställighet avses att den dömde ska informeras om under vilka förutsättningar som verkställighet kan påbörjas. Vid ett redan beviljat uppskov kan verkställighet påbörjas genom att den dömde begär att få verkställa fängelsestraffet. Har den dömde lämnat in en ansökan om uppskov kan verkställighet påbörjas genom att den dömde återkallar ansökan och begär att få verkställa straffet.

I 15 § strafftidslagen (2018:1251) finns bestämmelser om i vilka fall ett beviljat uppskov får återkallas.

7 § Så snart det kan konstateras att ett fängelsestraff fått laga kraft mot den dömde eller på annan grund får verkställas mot en dömd som är frihetsberövad på sätt som anges i 8 § strafftidslagen (2018:1251), ska det kontrolleras att även övriga förutsättningar för att påbörja verkställighet av fängelsestraffet är uppfyllda.

Intagning i häkte

Allmänna råd till 10 § strafftidslagen (2018:1251)

Särskilda skäl för en längre tids placering i häkte kan finnas när det med hänsyn till ordning och säkerhet kan vara både tidskrävande och svårt att hitta en ändamålsenlig placering. Det kan avse t.ex. en dömd med ett stort skyddsbehov eller med kopplingar till den organiserade brottsligheten eller hög beläggning i anstalter i den säkerhetsklass eller med den programverksamhet som i det enskilda fallet anses lämplig. Prövningen av om det finns särskilda skäl ska göras efter en samlad bedömning av omständigheterna i varje enskilt fall.

8 § I de fall det bedöms föreligga särskilda skäl för en längre tids placering i häkte ska detta dokumenteras.

Nöjdförklaring

Dömda som är frihetsberövade enligt strafftidslagen (2018:1251)

Allmänna råd till 10 § strafftidsförordningen (2019:95)

Med att delgivning av en dom eller ett beslut ska ske omedelbart avses att delgivningen ska ske samma dag som handlingen kommer in till häktet eller anstalten. När det gäller en dom eller ett beslut som meddelats före frihetsberövandet och tiden för att överklaga inte har gått ut eller som har överklagats av den dömda, bör delgivning normalt ske samma dag som den dömda frihetsberövas.

Allmänna råd till 11 § strafftidsförordningen (2019:95)

Med att den dömda så snart som möjligt ska informeras om sin rätt att lämna nöjdförklaring samt om när och hur det kan ske avses att sådan information, om domen eller beslutet har avkunnats i den dömdes närvaro vid rätten, lämnas vid återkomsten till häktet eller anstalten, dock senast dagen efter det att domen eller beslutet avkunnades. I annat fall lämnas informationen i anslutning till att den dömda delges domen eller beslutet i sin helhet.

I att den dömda ska informeras om sin rätt att lämna nöjdförklaring samt om när och hur det kan ske ingår att han eller hon får information om innebörden och verkan av en nöjdförklaring samt om att betänketid gäller, vad den innebär och hur en nöjdförklaring i praktiken går till.

9 § Samtidigt som den dömda informeras om sin rätt att lämna nöjdförklaring, ska han eller hon även informeras om möjligheten att samråda med sin försvarare under betänketiden.

10 § Samma dag som betänketiden löpt ut ska den dömda informeras om detta och om att nöjdförklaring därmed kan lämnas.

11 § Information om rätten att lämna nöjdförklaring och om när och hur det kan ske, om möjligheten att samråda med sin försvarare samt om att betänketiden löpt ut ska lämnas muntligen och, om möjligt, skriftligen på den dömdes eget språk eller på ett annat språk som han eller hon förstår.

12 § Om en intagen som avtjänar fängelse i högst trettio dagar döms på nytt till fängelse och den sammanlagda fängelse tiden överstiger trettio dagar, ska han eller hon informeras om de effekter som på grund av reglerna om villkorlig frigivning kan uppkomma vid sammanläggning av straffen. Informationen ska lämnas när den dömda informeras om sin rätt att lämna nöjdförklaring.

13 § Åtgärder som avses i 10 och 11 §§ strafftidsförordningen (2019:95) samt i 8 och 9 §§ ska dokumenteras. Även uppgift om när åtgärden vidtogs ska dokumenteras.

**KVFS
2019:1**

Formkrav

Allmänna råd till 12 § strafftidslagen (2018:1251)

Med att den som tar emot nöjdförklaringen på lämpligt sätt ska ha klargjort innebörden och verkan av nöjdförklaringen för den dömd avses att informationen i varje enskilt fall har anpassats till den dömdes förutsättningar att ta emot informationen. Det innebär att informationen kan behöva vara extra tydlig om en dömd t.ex. är under arton år eller har särskilda behov. Om en dömd har en hörsel- eller talnedsättning eller inte behärskar svenska kan det finnas behov av att använda lämpliga tekniska hjälpmedel eller att anlita tolk.

I att den som tar emot nöjdförklaringen ska ha klargjort innebörden och verkan av nöjdförklaringen för den dömd ingår att den dömd har fått klart för sig dels vad reglerna om nöjdförklaring innebär, dels vad domen eller beslutet i relevanta delar konkret innebär för honom eller henne.

Uppskov

Allmänna råd till 14 § strafftidslagen (2018:1251)

Med intresset av samhällsskydd avses t.ex. risk för att den dömd avviker, risk för fortsatt brottsaktivitet hos den dömd eller hänsyn till brottsoffer.

Beräkning av strafftid

Allmänna råd till 21 § fjärde stycket och 22 § andra meningen strafftidslagen (2018:1251)

Med att ett strafftidsbeslut eller ett beslut om ändring av ett strafftidsbeslut ska meddelas utan dröjsmål avses att inhämtande av kompletteringar av beslutsunderlaget och andra handläggningsåtgärder görs skyndsamt och att beslut utfärdas så snart som möjligt efter påbörjad verkställighet.

14 § En dömd person som inte är att anses som frihetsberövad enligt 8 § strafftidslagen (2018:1251) börjar verkställa sitt fängelsestraff när han eller hon skrivs in i anstalt eller häkte eller omhändertas av polis för förpassning till häkte eller anstalt.

Allmänna råd

För att en verkställighet ska anses påbörjad för en person som har omhändertagits av polis, ska anledningen till omhändertagandet vara att personen ska förpassas för att börja verkställa ett fängelsestraff. Har omhändertagandet däremot inledningsvis skett av annan anledning än förpassning, t.ex. på grund av misstanke om nya brott, blir den avgörande tidpunkten för strafftidens början i stället när en kontroll visar att den dömd är begärd förpassad eller efterlyst, eller det på annat sätt framkommer att personen i fråga har en fängelsestraff som ska påbörjas.

Övriga bestämmelser

Bidrag för skälig resekostnad

15 § En dömd som enligt 6 § strafftidslagen (2018:1251) förelagts att inställa sig vid en anstalt är med anledning av det berättigad till bidrag för skälig resekostnad, om kostnaden överstiger 50 kronor. Detta gäller även för en dömd person som är bosatt inom Norden, Europeiska unionen eller Liechtenstein.

Om bosättningsorten ligger i ett annat land än som avses i första stycket gäller i stället att en dömd är berättigad till ersättning för skälig resekostnad från svenska gränsen, om kostnaden överstiger 50 kronor.

Allmänna råd

Med skälig resekostnad avses normalt ett belopp som motsvarar billigaste färd sätt med allmänna kommunikationsmedel. Bidrag för resa med bil utgår dock med högst en krona och åttio öre per kilometer.

16 § Chefen för Kriminalvården får besluta om undantag från dessa föreskrifter.

Övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 april 2019. Genom författningen upphävs Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2011:3) om doms befordran till verkställighet samt straffidsberäkning.
2. De upphävda föreskrifterna gäller dock fortfarande i de fall där lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. ska tillämpas.

NILS ÖBERG

Hanna Jarl